

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 11 0 U 019670 17 Uvp
Banjaluka, dana 25. jula 2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija: Smiljane Mrše, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Želimira Barića, članova vijeća, uz učešće zapisničara Mire Mačkić, u upravnom sporu po tužbi tužioca D.V., selo U., kojeg zastupaju punomoćnici mr. iur. M.D. i mr. iur. D.Z., advokati iz Zajedničke advokatske kancelarije, P., protiv rješenja tuženog Ministarstva, broj: ... od dana 17. oktobra 2016. godine, u predmetu utvrđivanja procenta vojnog invaliditeta po osnovu pogoršanja zdravstvenog stanja, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 019670 16 U od dana 31. januara 2017. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 25. jula 2019. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Banjaluci, broj: 11 0 U 019670 16 U od dana 31. januara 2017. godine preinačava, tako da se tužba odbija kao neosnovana, te preinačava odluka o troškovima spora, tako da se odbija zahtjev tužioca za naknadu troškova spora za sastavljanje tužbe u iznosu od 750 KM, kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom, stavom 1. izreke, uvažava se tužba i poništava uvodno označeni akt tuženog, a stavom 2. izreke, obavezuje tuženi da tužiocu nadoknadi troškove spora za sastavljanje tužbe u iznosu od 750 KM. Osporenim aktom se odbija žalba protiv rješenja Opštinske uprave opštine O., broj: ... od 02. juna 2016. godine, kojim se odbija zahtjev tužioca za utvrđivanje novog procenta vojnog invaliditeta, u vezi sa nastalim promjenama kao posljedica pogoršanja bolesti.

Uvažanje tužbe sud obrazlaže stavom da osporeni akt nije pravilan, s obzirom da prvostepeni organ nije pravilno utvrdio da li su na osnovu priložene nove medicinske dokumentacije ispunjeni uslovi iz člana 102. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske broj 134/11, u daljem tekstu: Zakon), jer nije pribavio nalaz i mišljenje prvostepene ljekarske komisije, u smislu člana 92. i 93. Zakona. Kako je tuženi tek u žalbenom postupku pribavio nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije, da su u postupku koji je prethodio donošenju tog akta učinjene povrede pravila postupka od uticaja na zakonito i pravilno odlučivanje i da je došlo do povrede načela dvostepenosti rješavanja, što je dovoljan razlog za poništenje akta. Ukazuje da o ispunjenosti uslova iz člana 102. Zakona, odnosno da li se radi o bolesti iz člana 40. stav 3. Zakona, nalaz i mišljenje daju

nadležne ljekarske komisije. U ovom slučaju prvostepeni organ prilikom odlučivanja o zahtjevu tužioca nije pribavio nalaz i mišljenje prvostepene ljekarske komisije, pa da tuženi nije mogao odbiti žalbu i prvostepeno rješenje održati na snazi. Da nije od značaja okolnost da je prvostepena ljekarska komisija dala nalaz i mišljenje, broj: 32/16 od 29. marta 2016. godine, u drugom postupku po ranijem zahtjevu tužioca od 16. marta 2016. godine, jer taj zahtjev nije predmet ovog postupka. Nalazi da su učinjene povrede pravila postupka, da je činjenično stanje ostalo pogrešno i nepotpuno utvrđeno i pogrešno primijenjeno materijalno pravo, pa sudi kao u izreci pobijane presude.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude tuženi osporava njenu zakonitost, iz razloga sadržanih u članu 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Ističe da je zahtjev tužioca nedopušten u smislu člana 102. stav 3. Zakona. Tuženi je pribavio nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije, broj: 605/16 od 13. oktobra 2016. godine, kojim je utvrđeno da je tužiocu postojeći invaliditet od 30%, utvrđen po osnovu bolesti pogoršane za vrijeme vršenja vojne dužnosti u ratu, odnosno endogene multifaktorijalno uslovljene bolesti, što je smetnja za pokretanje postupka za novu ocjenu, po stavu 1. i 2. istog člana. Razlozi suda za poništenje osporenog akta su neprihvatljivi i nisu u skladu sa zakonom. Osporeni akt je donesen u skladu sa članom 225. stav 3. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 13/02, 87/07 i 50/10, u daljem tekstu: ZOUP), po kojem kad drugostepeni organ nađe da je prvostepeno rješenje na zakonu zasnovano, ali zbog drugih razloga, a ne zbog onih koji su u rješenju navedeni, on će u svom rješenju izložiti te razloge i žalbu odbiti. Tuženi je dao obrazloženje da je zahtjev nedopušten u smislu člana 102. stav 3. Zakona, a ne zbog razloga iz stava 1. i 2. istog člana i načela „ne dva puta u istoj stvari“, kako je pogrešno cijenio organ. Po članu 102. stav 3. Zakona, zahtjev za utvrđivanje novog procenta u smislu stava 1. ovog člana ne može se podnijeti, ukoliko je vojni invaliditet utvrđen na osnovu bolesti iz člana 40. stav 3. ovog zakona, a članom 40. stav 3. Zakona, obuhvaćene su pogoršane bolesti i bolesti nepoznate ili multifaktorijalne etiologije. Pravosnažnim drugostepenim rješenjem broj: 16-11358/07 od 05. februara 2008. godine, tužiocu je utvrđeno svojstvo RVI devete kategorije sa 30% vojnog invaliditeta, po osnovu bolesti pogoršane za vrijeme vršenja vojne dužnosti u ratu, iz čega se izvodi zaključak da je zahtjev za novu ocjenu vojnog invaliditeta nedopušten po članu 102. stav 3. Zakona, jer se radi o osnovu invaliditeta-pogoršanoj bolesti, koji je utvrđen pravosnažnim rješenjem. Pored te činjenice, tuženi je utvrdio i činjenicu da se radi o endogenoj multifaktorijalno uslovljenoj bolesti, što nije bilo neophodno, a obuhvaćena je članom 40. stav 3. Zakona, što takođe čini zahtjev nedopuštenim. Nema povrede pravila postupka, jer je primjenom člana 225. stav 3. ZOUP, tuženi otklonio nedostatke prvostepenog postupka, dajući zakonske razloge koji zahtjev tužioca čine nedopuštenim, a niti povrede načela dvostepenosti u rješavanju, što je za sud bio odlučujući razlog za poništavanje akta, jer načelo iz člana 12. ZOUP podrazumijeva pravo na žalbu, koje pravo je tužiocu omogućeno. Okolnost da u prvostepenom postupku nije pribavljen nalaz i mišljenje nije od uticaja, jer je osnov invaliditeta bolest pogoršana za vrijeme vršenja vojne dužnosti u ratu, koji osnov je utvrđen pravosnažnim rješenjem od 2008. godine, pa sud u donošenju presude nije primijenio član 40. stav 3. Zakona. Predlaže da se zahtjev uvaži, presuda preinači i tužba odbije.

U odgovoru na zahtjev tužilac navodi da tuženi pogrešno polazi od toga da se radi o endogenom multifaktorijalno uslovljenom oboljenju, jer to nije tačno, što je tužilac obrazložio u tužbi, pozivajući se na raniju presudu, broj: 011-0-U-08-000219 od 23. juna 2008. godine, koja je donesena po tužbi tužioca, po kojoj je tužilac za vrijeme učesća tokom 1995. godine liječen od degenerativnog oboljenja kičmenog stuba, kada su mu konstatovane

rendgenske teške promjene na koštanim zglobnim strukturama LS regije, koje je pogoršano za vrijeme učešća u VRS, što je vidljivo iz elektromioneurografskog nalaza od dana 09. decembra 2004. godine, kojim je dijagnostifikovana hipestezija i hipalgezija korijenova L5, S1 i LS, obostrano, da je iz sadržaja nalaza i mišljenja ljekara ortopedske struke od 29. februara 2008. godine konstatovano da se radi o hroničnom degenerativnom oboljenju koje je nastalo kao posljedica traume, koje je u stalnom pogoršanju, te je u pitanju endogeno oboljenje nastalo za vrijeme rata kao rezultat isključivo stresne situacije, odnosno vanjskog faktora. Tuženi nije dokazao da je u pitanju endogeno oboljenje, a niko od prednika tužioca nije bolovao od ove bolesti. Predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz stanja spisa proizlazi da je rješenjem tuženog od 05. februara 2008. godine, tužiocu priznato svojstvo RVI devete kategorije sa 30% vojnog invaliditeta, po osnovu bolesti pogoršane za vrijeme vršenja vojne dužnosti u ratu, kao pripadnik VRS. Po ranijem zahtjevu tužioca za utvrđivanje novog procenta vojnog invaliditeta od dana 16. marta 2016. godine, vođen je postupak u kojem je tužilac pregledan od strane prvostepene ljekarske komisije, koja je dala nalaz i mišljenje dana 29. marta 2016. godine, da nisu ispunjeni uslovi za povećanje procenta vojnog invaliditeta po osnovu pogoršanja. Tužilac je ponovo dana 23. maja 2016. godine podnio zahtjev za ponovnu ocjenu vojnog invaliditeta po osnovu pogoršanja, uz koji je priložio medicinsku dokumentaciju. Rješenjem se odbija zahtjev, uz obrazloženje da je tužilac podnosio zahtjev za utvrđenje novog procenta vojnog invaliditeta, po kojem je cijenjen 29. marta 2016. godine, da nije priložio novu medicinsku dokumentaciju kojom bi dokazao postojanje tjelesnog oštećenja iz člana 102. stav 2. Zakona i da nije prošao zakonom određeni rok od tri godine. Osporenim aktom se žalba odbija, uz obrazloženje da je pribavljen nalaz i mišljenje drugostepene ljekarske komisije od 13. oktobra 2016. godine, koja je izvršila uvid u medicinsku dokumentaciju, spis predmeta i konstatovala da je po konačnoj ocjeni u nalazu i mišljenju drugostepene ljekarske komisije, broj: 16/2008. godine od 28. januara 2008. godine, tužilac cijenjen po osnovu degenerativnog oboljena kičmenog stuba. Utvrdila je da je tužilac podnio zahtjev za novu ocjenu zbog pogoršanja degenerativnog oboljenja kičmenog stuba, koje spada u grupu edogenih multifaktorijalno uzrokovanih oboljenja, obuhvaćenog članom 40. stav 3. Zakona, pa se zato ne vrši nova ocjena vojnog invaliditeta. Procenat od 30% priznat mu je po osnovu bolesti pogoršane za vrijeme vršenja vojne dužnosti u ratu kao pripadnik VRS. Primjenom člana 102. stav 3. Zakona, tuženi utvrđuje da se radi o oboljenju iz člana 40. stav 3. Zakona, što zahtjev čini nedopuštenim. Pobijanom presudom se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Pobijana presuda nije pravilna i zakonita.

Tužilac pravilno prigovara da nema osnova stav suda u pobijanoj presudi da je osporenim aktom učinjena povreda načela dvostepenosti u rješavanju, tako da u prvostepenom postupku nije pribavljen nalaz i mišljenje nadležne ljekarske komisije. To pravilo se odnosi na izjavljivanje žalbe organu drugog stepena, a u ovom slučaju je tužiocu pravo žalbe na prvostepeno rješenje dato, pa nije povrijeđeno načelo dvostepenosti u rješavanju iz člana 12. ZOUP. Na nedostatke prvostepenog postupka zbog nepribavljanja nalaza i mišljenje nadležne ljekarske komisije se taj član ne može primijeniti, a nedostatke u prvostepenom rješenju tuženi je otklonio u drugostepenom postupku primjenom člana 225. stav 3. ZOUP, dajući pravilne razloge za ocjenu da je zahtjev tužioca nedopušten u smislu člana 102. stav 3. Zakona.

Odredbom člana 102. stav 3. Zakona je izričito propisano da se zahtjev ne može podnijeti ako je vojni invaliditet utvrđen na osnovu bolesti iz člana 40. stav 3. Zakona, a to je povodom pogoršane bolesti i bolesti nepoznate ili multifaktorijalne etiologije, kada se uzima odgovarajući procenat od cjelokupnog oštećenja organizma, kao što je slučaj kod tužioca. U konačnoj ocjeni ljekarske komisije tužiocu je utvrđen postojeći procenat invaliditeta po osnovu pogoršane bolesti i utvrđen mu udio vojnog invaliditeta u procentu 30%, pa se po tom osnovu ne može cijeliti pogoršanje bolesti u smislu člana 102. stav 1. Zakona, jer se radi o oboljenju nepoznate etiologije na čiji nastanak utiče više raznih faktora, a vršenje vojne dužnosti je samo jedan od faktora koji uzrokuje nastanak ili pogoršanje postojećeg oboljenja.

Iz rješenja tuženog od 2008. godine, proizlazi odlučna činjenica za rješenje stvari da je postojeći vojni invaliditet tužioca priznat po osnovu bolesti pogoršane za vrijeme vršenja vojne dužnosti u ratu kao pripadnik VRS, pa je ispravan zaključak tuženog da je zahtjev nedopušten u smislu člana 102. stav 3. Zakona. U postupku je utvrđeno i da se radi o endogenoj multifaktorijalno uslovljenoj bolesti, što po istoj zakonskoj odredbi zahtjev čini nedopuštenim. Kod takvog stanja stvari, osporenim aktom je pravilno žalba odbijena, jer se zahtjevu tužioca nije moglo udovoljiti.

Slijedom prednjeg, ovaj sud nalazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi nezakovitosti iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog uvažava na način kao u izreci ove presude, na osnovu člana 40. stav 1. i 2. istog zakona, jer nisu ostvareni osnovi za poništenje akta iz člana 10. ZUS.

Prema članu 397. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), u vezi sa članom 48. ZUS, preinačenje presude i odbijanje tužbe ima za posljedicu preinačenje odluke o troškovima spora. Postupajući u skladu sa tom odredbom, ovaj sud imajući u vidu da je tužilac izgubio spor i da nema pravo na naknadu troškova, preinačava odluku o troškovima spora, tako da zahtjev tužioca za naknadu troškova spora odbija kao neosnovan.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić